

BÖLÜM 6

KANSERDE BESLENME

*Ebubekir KAPLAN¹
Özkan SİR²*

Kanser

Kanser, genler ve çevre arasındaki çoklu etkileşimlerden kaynaklanan karmaşık bir hastalıktır ve dünya çapında şu anda önde gelen ölüm nedenlerinden biri olarak kabul edilmekte ve yeni vaka sayısının önümüzdeki on yıllarda önemli ölçüde artması beklenmektedir (1,2). Kanser kaşeksi, metabolik değişiklikler, sistemik inflamasyon ve iştah azalmasının bir kombinasyonundan kaynaklanan karmaşık, çok faktörlü bir sendromdur. Geleneksel beslenme desteği ile geri döndürülemez olan, yağ kütlesi kaybı olsun ya da olmasın, istemsiz sürekli kilo kaybı ve iskelet kası kütlesi kaybı ile karakterizedir (3–5).

Hastalığa ek olarak, antineoplastik tedaviler hastaların beslenme durumlarını önemli bir şekilde etkilemektedir (6). Kemoterapi sırasında hastaların yarısından fazlasında tat alma bozukluğu, bulantı-kusma ve mukozit görülür. Kötü beslenme durumunun morbiditeyi ve cerrahi sonrası komplikasyonları artırdığı da tespit edilmiştir (7,8). Kanser hastalarında beslenme müdahalesi olarak, oral beslenme takviyeleri (ONS), yapay beslenme, yani enteral ya da parenteral beslenme yoluyla yetersiz beslenmeyi tanımlamayı, önlemeyi ve tedavi etmeyi amaçlar (8). Kanser hastalarında bakım kalitesini yükseltmek için etkili multidisipliner yaklaşımlar sergilemek gerekir. Erken ve düzenli beslenme müdahalesi ile multidisipliner

¹ Arş. Gör., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, ebubekirkaplan@yyu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0001-6577-6094

² Öğr. Gör., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, ozkansir@yyu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-3105-7777

Kaynaklar

1. Ravasco P. Nutrition in cancer patients. *J Clin Med*. 2019;8(8):1–13.
2. Muscaritoli M, Arends J, Bachmann P, Baracos V, Barthelemy N, Bertz H, et al. ESPEN practical guideline: Clinical Nutrition in cancer. *Clin Nutr* [Internet]. 2021;40(5):2898–913. Available from: <https://doi.org/10.1016/j.clnu.2021.02.005>
3. Fearon K, Strasser F, Anker SD, Bosaeus I, Bruera E, Fainsinger RL, et al. Definition and classification of cancer cachexia: an international consensus. *Lancet Oncol* [Internet]. 2011 May;12(5):489–95. Available from: <https://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S1470204510702187>
4. Uysal E, Akbörü MH. Kanser hastalarında görülen malnütrisyon, sarkopeni ve kaşeksi nedenleri. *Türk Onkol Derg*. 2020;35(1):17–21.
5. Mısırlıoğlu PE, Köse B. Kanserde Kaşeksi ve Beslenme. *Arşiv Kaynak Tarama Derg* [Internet]. 2023 Mar 31;32(1):26–32. Available from: <http://dergipark.org.tr/tr/doi/10.17827/aktd.1213292>
6. Blauwhoff-Buskermolen S, Versteeg KS, De Van Der Schueren MAE, Den Braver NR, Berkhof J, Langius JAE, et al. Loss of muscle mass during chemotherapy is predictive for poor survival of patients with metastatic colorectal cancer. *J Clin Oncol*. 2016;34(12):1339–44.
7. Tsai Y Te, Lai CH, Huang TH, Hsieh CC, Huang EI, Lee YC, et al. Association of malnutrition with postoperative complication risk after curative surgery for oral cancer Observational study. *Med (United States)*. 2020;99(52).
8. Arends J, Bachmann P, Baracos V, Barthelemy N, Bertz H, Bozzetti F, et al. ESPEN guidelines on nutrition in cancer patients. *Clin Nutr* [Internet]. 2017 Feb;36(1):11–48. Available from: <https://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0261561416301819>
9. Mayne ST, Playdon MC, Rock CL. Diet, nutrition, and cancer: Past, present and future. *Nat Rev Clin Oncol*. 2016;13(8):504–15.
10. World Health Organization (WHO) & IA for R on C. *Cancer Fact Sheets-Breast, GLOBOCAN*. 2020.
11. Sung H, Ferlay J, Siegel RL, Laversanne M, Soerjomataram I, Jemal A, et al. Global Cancer Statistics 2020: GLOBOCAN Estimates of Incidence and Mortality Worldwide for 36 Cancers in 185 Countries. *CA Cancer J Clin*. 2021;71(3):209–49.
12. Crosby D, Bhatia S, Brindle KM, Coussens LM, Dive C, Emberton M, et al. Early detection of cancer. *Science (80-)*. 2022;375(6586).
13. Pekmezci H, Başaran B. Nutritional Habits of Cancer Patients. *Türkiye Klin J Nurs Sci*. 2021;13(2):386–95.
14. Cotogni P. Enteral versus parenteral nutrition in cancer patients: Evidences and controversies. *Ann Palliat Med*. 2016;5(1):42–9.
15. Boullata JI, Carrera AL, Harvey L, Escuro AA, Hudson L, Mays A, et al. ASPEN Safe Practices for Enteral Nutrition Therapy. *J Parenter Enter Nutr*. 2017;41(1):15–103.
16. McGrath KH. Parenteral nutrition use in children with cancer. *Pediatr Blood Cancer*. 2019;66(12):1–8.
17. Hvas CL, Farrer K, Donaldson E, Blackett B, Lloyd H, Forde C, et al. Quality and safety impact on the provision of parenteral nutrition through introduction of a nutrition support team. *Eur J Clin Nutr*. 2014;68(12):1294–9.
18. Muhsiroglu O. Medical nutrition treatment in cancer patients. *Gulhane Med J*. 2018;59(4):79–88.

19. Ferreri C, Sansone A, Chatgialiloglu C, Ferreri R, Amézaga J, Burgos MC, et al. Critical Review on Fatty Acid-Based Food and Nutraceuticals as Supporting Therapy in Cancer. *Int J Mol Sci.* 2022;23(11).
20. Maino Vieytes CA, Taha HM, Burton-Obanla AA, Douglas KG, Arthur AE. Carbohydrate Nutrition and the Risk of Cancer. *Curr Nutr Rep.* 2019;8(3):230–9.
21. Hossain F, Andreana PR. Developments in carbohydrate-based cancer therapeutics. *Pharmaceuticals.* 2019;12(2).
22. Sanders ME, Merenstein DJ, Reid G, Gibson GR, Rastall RA. Probiotics and prebiotics in intestinal health and disease: from biology to the clinic. *Nat Rev Gastroenterol Hepatol* [Internet]. 2019;16(10):605–16. Available from: <http://dx.doi.org/10.1038/s41575-019-0173-3>
23. Lu K, Dong S, Wu X, Jin R, Chen H. Probiotics in Cancer. *Front Oncol.* 2021;11(March).
24. Sotoudegan F, Daniali M, Hassani S, Nikfar S, Abdollahi M. Reappraisal of probiotics' safety in human. *Food Chem Toxicol* [Internet]. 2019;129(January):22–9. Available from: <https://doi.org/10.1016/j.fct.2019.04.032>
25. van Poppel G, van den Berg H. Vitamins and cancer. *Cancer Lett* [Internet]. 1997 Mar;114(1–2):195–202. Available from: <https://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0304383597046624>